

Praktisk vejledning til individuel kompetencevurdering i AMU

– Metalindustriens uddannelsesområde

INDUSTRIENS
UDDANNELSER

Metalindustriens uddannelsesudvalg – 2008

Metalindustriens uddannelsesudvalg
1. udgave, juli 2008

Vejledningen er udarbejdet af Metalindustriens uddannelsesudvalg i samarbejde med repræsentanter fra erhvervsskoler/AMU-centre samt eksterne konsulenter fra Mærsk Nielsen HR og Teknologisk Institut, Arbejdsliv.

Denne 1. udgave af Praktisk vejledning til individuel kompetencevurdering i AMU inden for metalindustriens uddannelsesområde er udviklet med tilskud fra Undervisningsministeriets tværgående udviklingspulje til udvikling af arbejdsmarkedsuddannelserne.

De anvendte fotos i vejledningen er arkivbilleder fra Industriens Uddannelser samt fotos, der er taget af prisvindere ved ML-prisuddelingen 2007. Der er ingen forbindelse mellem personerne på de anvendte fotos og casebeskrivelserne.

Vejledningen er et supplement til Håndbog om individuel kompetencevurdering i AMU – realkompetencevurdering inden for arbejdsmarkedsuddannelserne. Undervisningsministeriets håndbogsserie nr. 1 – 2008.

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	3
Målet med IKV i AMU	3
Kendetegn for IKV inden for metalindustrien.....	3
1. Fakta om IKV i AMU.....	6
2. Kvalitetssikring af IKV i AMU	9
Troværdighed	9
Pålidelighed	9
Kvalifikationskrav til lærere.....	9
Kvalitetsudvikling	10
3. En fasemodel til gennemførelse af IKV	11
4. Casebeskrivelser	19
Anders Karrosserismed - en casebeskrivelse.....	19
Bente Finmekaniker - en casebeskrivelse.....	24
Christian Automekaniker - en casebeskrivelse.....	27
Daniella Guldsmed - en casebeskrivelse	32
5. Markedsføring af IKV i AMU	37
Litteraturliste med henvisninger, links mm.	40
Love, regler og redegørelse	40
Håndbøger og rapporter.....	40
Eksempler på værktøjer, der kan være til inspiration for gennemførelse af IKV	42
Kontaktpersoner	43
Bilag 1: Et AMU-Kompetencebevis.....	44
Bilag 2: Et AMU-IKV-deltagerbevis	45
Bilag 3: Et eksempel på gennemførelsen af en kompetencevurdering - Bente Finmekaniker	46
Bilag 4: Et eksempel på en individuel uddannelsesplan.....	47
Bilag 5: Et eksempel på gennemførelsen af en kompetencevurdering - Christian Automekaniker.....	48
Bilag 6: Eksempel på markedsføring	49

Indledning

Metalindustriens uddannelsesudvalg ønsker med denne praktiske vejledning at bidrage til skolernes gennemførelse af individuel kompetencevurdering (IKV) i forhold til arbejds-markedsuddannelserne. Redegørelsen til Folketinget om anerkendelse af realkompetencer i uddannelserne fra november 2004 satte fokus på øgede muligheder for anerkendelse af voksnes realkompetencer. Den 1. august 2007 blev programmet Individuel kompetencevurdering i AMU (IKV i AMU) indført, og samtidig blev programmet Individuel kompetenceafklaring (IKA) nedlagt.

Målet med IKV i AMU

Det overordnede mål med IKV i AMU er at få vurderet og anerkendt den enkelte persons realkompetencer i forhold til Arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag optaget i en FKB. Desuden kan IKV-forløbet danne afsæt for udarbejdelse af en individuel uddannelsesplan, der kan give deltageren mulighed for at tilegne sig de kompetencer, der var ønsket ved indgangen til IKV-forløbet. Erfaringer og læring opnået uden for det offentlige uddannelsessystem er en vigtig, men ofte upåagtet ressource, som skal anerkendes på lige fod med de formelle uddannelser.

En række analyser har vist, at voksnes uddannelsesmotivation øges, hvis der lægges vægt på de kompetencer, som personen allerede har. En individuel realkompetencevurdering (IKV) vil desuden modvirke 'dobbeltuddannelse' ved, at uddannelsestilbuddet tilpasses den enkelte persons reelle kompetencer. Hvis en person har de kompetencer, der svarer til en arbejdsmarkedsuddannelse – eller til dele af den – kan personen få et bevis herpå.

Kendetegn for IKV inden for metalindustrien

Sammen med en række erhvervsskoler og eksterne konsulenter har Metalindustriens uddannelsesudvalg udviklet denne IKV-vejledning, som giver inspiration til gennemførelse af individuel kompetencevurdering i de forskelligartede brancher, der er inden for metalindustriens arbejdsmarkedsuddannelser, f.eks. service, produktion og de små håndværksfag.

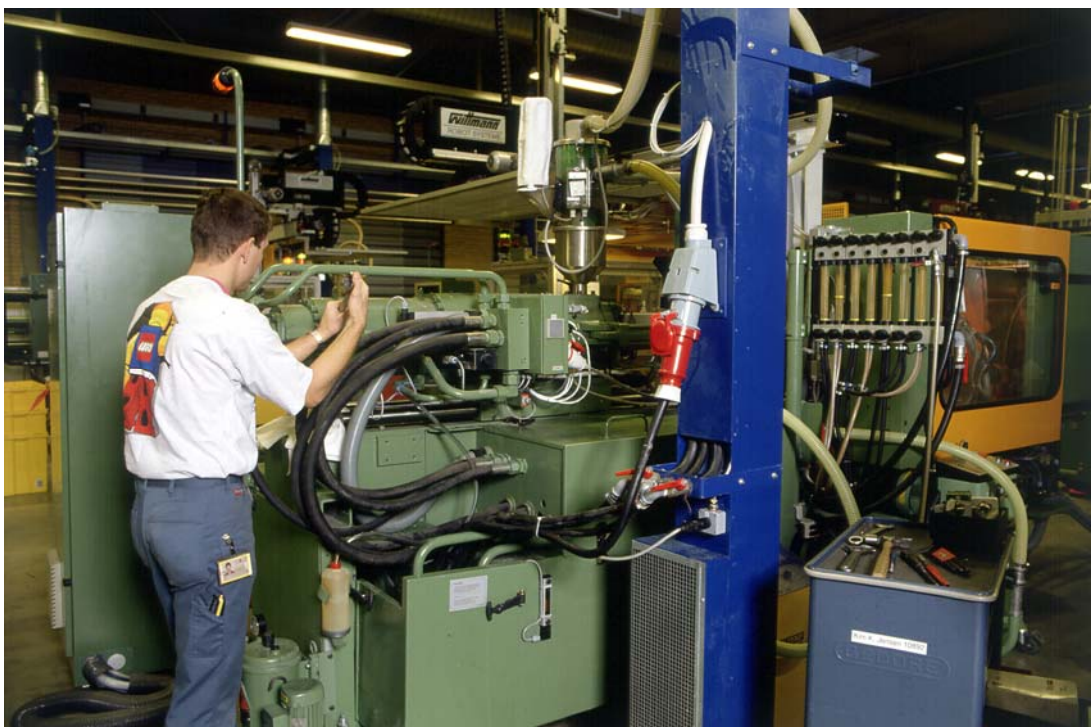
Vejledningen giver således konkrete eksempler på, hvordan man kan gribe en individuel kompetencevurdering an i praksis. Det kan f.eks. være guldsmeden, som gerne vil have anerkendt sine realkompetencer, der er erhvervet i arbejdslivet, eller det kan være karrosserismeden, der gerne vil have vurderet og anerkendt sine realkompetencer i forbindelse med et jobskifte.

Der er blevet udviklet modeller i denne vejledning, der anviser veje for IKV i et samarbejde mellem personen, der skal vurderes, skolen og virksomheden. Konkret er formålet med vejledningen derfor, at den skal være en hjælp til, at skolernes vejledere, konsulenter og faglærere bedst muligt kan gennemføre en kvalificeret, individuel kompetencevurdering.

Vejledningen bidrager til, at skolens individuelle kompetencevurdering giver mening for den enkelte person i forhold til de fremtidige muligheder for kompetenceudvikling. Personen, der kompetencevurderes, skal føle, at forløbet og selve vurderingen er så troværdig og pålidelig, at dette i sig selv bidrager til motivation for at deltage i efteruddannelse.

Metalindustriens uddannelsesudvalg har derfor det håb, at denne vejledning fremover vil blive anvendt flittigt som grundlag for gennemførelse af IKV i AMU på skolerne.

Metalindustriens uddannelsesudvalg vil løbende opdatere vejledningen. Den aktuelle udgave af vejledningen vil til enhver tid kunne downloades fra hjemmesiden: www.industriensuddannelser.dk/IKV.

Vejledningen indledes med et afsnit, der opsummerer fakta om IKV i AMU. Uddybende beskrivelser af reglerne kan læses i den generelle håndbog ”Håndbog om individuel kompetencevurdering i AMU – realkompetencevurdering inden for arbejdsmarkedsuddannelserne”, Undervisningsministeriets håndbogsserie nr. 1 - 2008. Håndbogen kan downloades på Undervisningsministeriets hjemmeside: <http://pub.uvm.dk/2008/ikviamu/>.

Kapitel 2 i vejledningen skitserer nogle overvejelser omkring behovet for kvalitetssikring samt forslag til procedurer og tiltag, der kan skærpe og fastholde opmærksomheden omkring kvalitetssikring på den enkelte uddannelsesinstitution. I dette kapitel beskrives også nogle af de kompetencekrav, der stilles til personer, som skal arbejde med og udføre IKV på uddannelsesinstitutionerne.

I kapitel 3 beskrives en fasemodel for, hvordan IKV i AMU kan gennemføres. I beskrivelsen af faserne er der samtidig inspiration til, hvilke metoder, man kan vælge at anvende i forbindelse med gennemførelse af IKV.

Vejledningens kapitel 4 indeholder fire casebeskrivelser, der giver inspiration til, hvordan der kan gennemføres individuel kompetencevurdering i relation til fire forskellige personer med forskellig uddannelsesbaggrund.

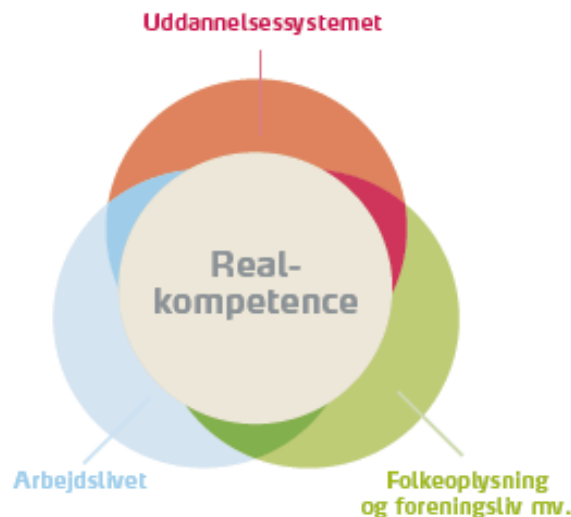
Kapitel 5 handler om markedsføringsindsatsen og giver nogle ideer til, hvordan IKV i AMU kan markedsføres – både internt og eksternt.

Vejledningen afsluttes med en litteraturliste med henvisninger og links til yderligere materiale, der kan inspirere til gennemførelse af IKV i AMU. Bagerst i vejledningen findes de bilag, der henvises til løbende igennem teksten.

1. Fakta om IKV i AMU

IKV i AMU er en kort betegnelse for individuel kompetencevurdering inden for arbejdsmarkedsuddannelserne.

En persons kompetencer omfatter de kvalifikationer, den viden og de færdigheder, som personen har tilegnet sig, og som han/hun kan anvende i praksis. Når en persons kompetencer skal vurderes, er det uden betydning, hvor og hvordan personen har tilegnet sig kompetencerne - man kalder kompetencerne for realkompetencer.

Realkompetencerne kan f.eks. være tillært gennem deltagelse i formelle uddannelser, i arbejdslivet, gennem deltagelse i folkeoplysende aktiviteter, frivilligt foreningsarbejde eller lignende. Figuren ovenfor illustrerer, hvordan realkompetencen indeholder læring fra de forskellige områder.

Formålet med IKV i AMU er at give den enkelte person mulighed for at få vurderet og anerkendt sine realkompetencer, som grundlag for at kunne deltage i videre voksen- og efteruddannelse og/eller til direkte brug på arbejdsmarkedet.

IKV i AMU baserer sig blandt andet på følgende hovedprincipper:

- Alle, der har adgang til uddannelse inden for AMU-lovens rammer, har også mulighed for at deltage i IKV i AMU.
- IKV i AMU er et *tilbud* til enkeltpersoner - og altså ikke noget, som en arbejdsgiver eller andre kan tvinge medarbejderne til at deltage i.
- Personen skal selv bidrage til at dokumentere sine realkompetencer. Hvis personen ønsker det, kan personens arbejdsplads også bidrage til dokumentationen.
- Kompetencevurderingen foretages med udgangspunkt i en eller flere af de godkendte arbejdsmarkedsuddannelser og/eller enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse (FKB).

- Personens realkompetencer skal vurderes og anerkendes, uanset hvor og hvordan disse er erhvervet.
- IKV i AMU kan vare fra 0,5 til 5,0 dage. For flygtninge og indvandrere, der mangler dokumentation for kompetencer erhvervet uden for Danmark, kan IKV i AMU dog strække sig fra 0,5 til 10,0 dage. Varigheden afhænger af, hvornår uddannelsesinstitutionen mener at have et tilstrækkeligt grundlag for at vurdere den konkrete deltagers realkompetencer. Varigheden er derfor altid individuel.
- IKV i AMU kan afholdes i et sammenhængende forløb eller opsplittet i flere dele, og det kan foregå på alle ugens dage, på alle tider af døgnet, på uddannelsesinstitutionen eller i en virksomhed. Der skal altid være en lærer til stede, så vurdering kan ikke gennemføres som fjernvurdering.
- Uddannelsesinstitutionen kan anvende de metoder, der er hensigtsmæssige, og som de anser for de bedste til at vurdere personens realkompetencer.
- Personer, der deltager i IKV i AMU, skal også have tilbud om at få vurderet deres basale færdigheder i læsning, skrivning, stavning, regning eller matematik. I tilknytning til vurderingen skal deltageren tilbydes vejledning om relevant læse-, skrive- og regneundervisning.

Kort om individuel kompetencevurdering i GUV

IKV i AMU kan i nogle tilfælde give deltagerne mod på at påbegynde en erhvervsuddannelse gennem deltagelse i GUV. Mens IKV i AMU er et tilbud til voksne, er det et krav, at alle voksne, der søger optagelse på GUV (grunduddannelse for voksne/grundlæggende voksenuddannelse), skal gennemføre en individuel kompetencevurdering. Kompetencevurderingen resulterer i et kompetencebevis, der dokumenterer, hvilke dele af erhvervsuddannelsen ansøgeren kan få godskrevet på basis af sine realkompetencer. Desuden skal uddannelsesinstitutionen udarbejde en GUV-uddannelsesplan. Uddannelsesplanen skal angive, hvad ansøgeren mangler for at fuldføre uddannelsen og gå til den afsluttende prøve.

En individuel kompetencevurdering i GUV er gratis, og deltagerne kan få VEU-godtgørelse for at deltage i kompetencevurderingen, der kan have en varighed fra ½ dag og op til 2 uger.

- IKV i AMU gennemføres altid før eventuel optagelse til en AMU-uddannelse.
- Resultatet af en IKV i AMU kan være:
 - udstedelse af et AMU-kompetencebevis
 - udstedelse af et eller flere AMU-uddannelsesbeviser og/eller
 - en individuel uddannelsesplan for deltagerens efterfølgende uddannelse

Resultatet af en IKV i AMU tilhører deltageren.

- AMU-uddannelsernes kvalitet og niveau må ikke forringes ved anerkendelse af realkompetencer.
- Godkendelsen til at udbyde IKV i AMU følger godkendelsen til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag optaget i en FKB. IKV i AMU må ikke udliciteres.
- Lærere, der gennemfører IKV i AMU, skal have de samme kvalifikationer, som de AMU-lærere, der underviser inden for de konkrete AMU-mål. Der kan deltage flere lærere med forskellige kvalifikationer i IKV-processen, hvis det skønnes hensigtsmæssigt.
- Deltagere i IKV i AMU kan opnå VEU-godtgørelse efter samme regler som deltagerne i arbejdsmarkedsuddannelserne. Der opkræves ikke deltagerbetaling for IKV i AMU. IKV i AMU er taxameterfinansieret.

I *Håndbog om IKV i AMU* er en udførlig beskrivelse af reglerne for IKV i AMU. Download håndbogen her: <http://pub.uvm.dk/2008/ikviamu/>.

I denne vejledning vil der være en række gule faktabokse, der giver relevant information om retningslinier for gennemførelse af IKV i AMU. Disse faktabokse er primært baseret på Bekendtgørelse nr. 806 af 29. juni 2007 om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser (Individuel kompetencevurdering, vurdering af basale færdigheder, undervisningssprog og markedsføring m.v.).

Fakta om IKV

Alle, der har adgang til uddannelse inden for rammerne af lov om arbejdsmarkedsuddannelse m.v., har mulighed for at få foretaget en individuel kompetencevurdering.

Anerkendelse af realkompetence gives i form af en individuel uddannelsesplan, et kompetencebevis og/eller et uddannelsesbevis.

2. Kvalitetssikring af IKV i AMU

Arbejdsmarkedsuddannelsernes kvalitet og niveau må ikke forringes ved anerkendelse af realkompetencer. De anerkendte realkompetencer skal derfor svare nøje til de kompetencer, der er beskrevet i målene for arbejdsmarkedsuddannelserne.

Det er vigtigt, at der er en god kvalitet i gennemførelsen af IKV. God kvalitet i IKV vil sige, at resultaterne er troværdige og pålidelige.

Troværdighed

Der skal i IKV-processen bruges metoder, der sikrer en god sammenhæng mellem deltagerens realkompetencer og den anerkendelse, som deltageren opnår. Det er derfor vigtigt at udvælge netop de metoder, der er relevante for at afdække deltagerens realkompetencer, så det sikres, at man måler det rigtige.

Anvendelsen af flere metoder i IKV kan bidrage til en højere troværdighed af resultatet. Desuden kan det overvejes at lade flere lærere indgå i vurderingsprocessen. Det er vigtigt, at læreren kan beskrive og begrunde den proces og de metoder, der anvendes i IKV, når proces og metoder præsenteres for deltageren. Derved sikres det, at deltageren selv kan fæste lid til resultatet.

Pålidelighed

Der skal anvendes metoder, der sikrer, at resultaterne af IKV ville være de samme, hvis vurderingsprocessen blev gentaget under de samme rammer. Metoderne skal således sikre 'objektive' eller 'neutrale' resultater, der ikke er påvirket af den lærer, der står for gennemførelsen af IKV, eller af tilrettelæggelsesformen.

Pålideligheden af resultater i IKV kan øges ved:

- at udarbejde procedurer for gennemførelse af IKV
- at benytte klart beskrevne metoder
- at bruge standardiserede materialer
- at sikre, at de lærere, der gennemfører IKV, er kvalificerede til at anvende metoderne, og at de har indsigt i procedureerne.

Kvalifikationskrav til lærere

Der stilles de samme kvalifikationskrav til medarbejdere, der gennemfører IKV i AMU, som der stilles til AMU-lærere. Det er skolernes ansvar at sikre, at medarbejderne har de nødvendige faglige og pædagogiske kvalifikationer samt at sørge for medarbejdernes løbende efteruddannelse.

Det er op til skolerne at beslutte hvilke medarbejdere, der skal inddrages i realkompetencevurderingerne for at sikre den bedste kvalitet i IKV i AMU. Det kan anbefales, at medarbejderne f.eks. har følgende kompetencer:

- overblik over indholdet inden for uddannelsesmålene i de relevante FKB'ere
- gode faglige kompetencer inden for de FKB'ere/uddannelsesmål, der skal foretages kompetencevurderinger indenfor
- kendskab til relevant afprøvnings- og vurderingsmetoder
- god interviewteknik

- kunne observere, analysere, vurdere og drage konklusioner på baggrund af de anvendte vurderingsmetoder
- kunne give konstruktiv feedback

På nogle skoler kan det f.eks. være specielt udvalgte faglærere, der varetager kompetencevurderingerne inden for hvert af de faglige AMU-områder, som skolen underviser inden for.

På andre skoler kan opgaven være delt mellem flere medarbejdere med forskellige kompetencer. Opgaven kan f.eks. løses i et samarbejde mellem faglærere og andre medarbejdere, der har en mere virksomhedsrettet eller studievejledende funktion på skolen. Fordelene herved kan være, at der udover en faglig kompetent lærer involveres en 'IKV-konsulent', der til enhver tid har et opdateret kendskab til reglerne og betingelserne for gennemførelse af IKV i AMU, bred viden om efteruddannelsesmuligheder for voksne og er trænet i at gå i dialog med medarbejdere og virksomheder om kompetenceafklaring og -udvikling. IKV-konsulenten kan eventuelt gennemføre den indledende og afsluttende IKV-vejledning, mens det er faglæreren, der er ansvarlig for selve kompetencevurderingen.

Kvalitetsudvikling

Udvikling af kvaliteten i IKV i AMU kan styrkes gennem kompetenceudvikling af de lærere og eventuelle andre repræsentanter fra skolerne, der deltager i gennemførelsen af IKV. Kompetenceudviklingen kan opnås gennem sidemandsoplæring, læring på jobbet og/eller gennem deltagelse i kurser, faglige netværk og erfamøder, der kan gennemføres internt eller eksternt.

Nedskrevne procedurer og præcise beskrivelser af de metoder, der anvendes i IKV, kan danne et godt grundlag for kvalitetsudviklingen. Dette kan f.eks. ske ved, at skolerne udarbejder tjekskemaer, der kan bidrage til at sikre, at alle skolens medarbejdere, der deltager i IKV i AMU, bruger samme standarder og procedurer.

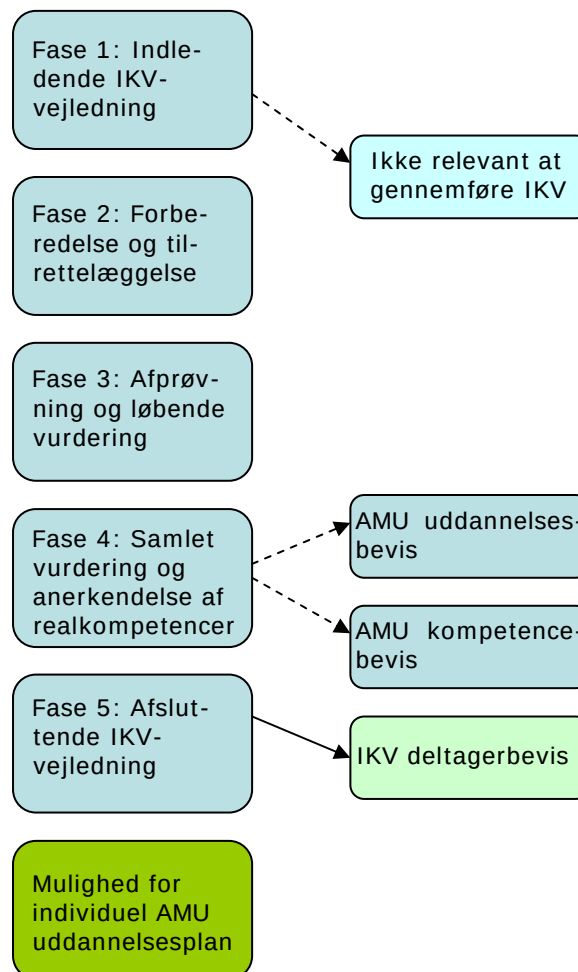
Kvalitetsudviklingen af IKV i AMU skal tage udgangspunkt i evalueringer af forløbene. Det er oplagt at lade en kvalitetsudvikling af IKV i AMU bygge på deltagerevalueringer, der evt. kan gennemføres i Viskvalitet.dk. I praksis kan dette gøres ved at oprette en evaluering i et IDV-modul i Viskvalitet.dk. Desuden vil det være naturligt at gennemføre en mundtlig evaluering med deltagerne ved afslutningen af de enkelte IKV-forløb.

Det er op til den enkelte skole at beslutte, hvilke metoder, der skal benyttes til evaluering af IKV. Det er dog vigtigt, at der på alle skoler er faste procedurer for evaluering af IKV-forløbene.

3. En fasemodel til gennemførelse af IKV

En individuel kompetencevurdering (IKV) skal altid gennemføres, så den passer bedst til den konkrete deltager, der skal vurderes, og de IKV-behov, som personen har. Det er derfor vanskeligt at komme med en fast model for, hvordan en kompetencevurdering skal gennemføres. Nedenfor er der dog beskrevet en faseopdelt model for, hvordan en IKV kan gennemføres:

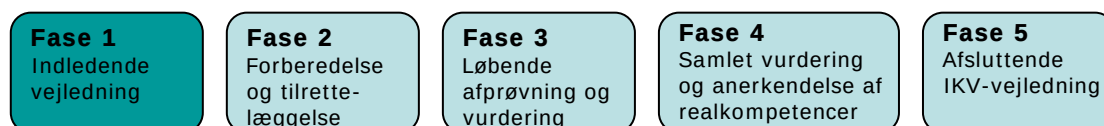
En fasemodel til gennemførelse af IKV i AMU

En IKV består i denne udformning af fem faser. Når personen har gennemgået faserne i IKV'en og opnår anerkendelse af realkompetencer, kan personen få et AMU-kompetencebevis eller et eller flere AMU uddannelsesbeviser, hvis personens realkompetencer svarer til, hvad der er indeholdt i et helt AMU-uddannelsesmål. Deltageren modtager altid et IKV-deltagerbevis. Hvis personen ønsker det, kan der udformes en individuel uddannelsesplan.

Uddannelsesinstitutionen kan beslutte, at en person ikke kan få gennemført en IKV, hvis personens realkompetencer ikke indgår i det AMU-uddannelsesmål, som personer ønsker at blive vurderet i forhold til.

I det efterfølgende afsnit vil de enkelte faser blive nærmere beskrevet. I beskrivelsen præsenteres samtidig nogle af de metoder, der kan benyttes i de forskellige faser i gennemførelsen af IKV i AMU. Der kan anvendes mange forskellige metoder i IKV, og de beskrevne metoder skal blot opfattes som eksempler til inspiration.

Fase 1. Indledende IKV-vejledning

Ved den indledende IKV-vejledning skal den person, der ønsker en IKV, have mulighed for at blive orienteret og vejledt om de muligheder, der er for at få sine kompetencer vurderet i forhold til en eller flere ønskede AMU-uddannelser. Den indledende vejledning til IKV kan gennemføres af en kvalificeret medarbejder fra uddannelsesstedet. Det kan være en faglærer inden for det faglige område, hvor deltageren ønsker en IKV, det kan være en vejleder, eller det kan være en virksomhedskonsulent.

Den indledende IKV-vejledning kan gennemføres som individuelle samtaler, men der er også mulighed for, at vejledningen indledes med en fælles orientering for en gruppe af personer, der ønsker informationer om muligheder og betingelser for at deltage i IKV i AMU. En sådan fælles orientering kan f.eks. gennemføres på skolen, ude i virksomhederne eller i en fagforenings lokaler.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at en fælles information og indledende IKV-vejledning, der gennemføres i en virksomhed, altid skal være målrettet AMU's udviklingsmålgruppe - altså de ufaglærte og faglærte medarbejdere. IKV i AMU må ikke markedsføres som et tilbud til virksomhederne om en bred kortlægning af medarbejdernes kompetencer. Læs mere om markedsføring i kapitel 5.

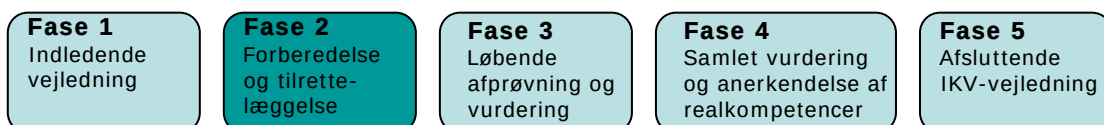
Ved den indledende samtale skal deltageren hjælpes til at få sat ord på de kompetencer, som han/hun gerne vil have vurderet. Dette skal gøres på en måde, så der bliver åbnet op for en proces, hvor også de færdigheder og den viden, deltageren måske ikke tidligere har tillagt nogen betydning, bliver beskrevet og dermed kan blive genstand for en individuel kompetencevurdering.

Den indledende vejledning munder ud i en præcisering af, hvilken/hvilke FKB'ere og uddannelsesmål kompetencevurderingen skal rettes mod. Desuden aftales det videre forløb for kompetencevurderingen.

Endelig orienteres deltageren om, at han/hun skal bidrage til at dokumentere sine realkompetencer, og deltageren får vejledning i, hvilke værktøjer, der kan anvendes til dokumentationen. Dette kan f.eks. være 'Min kompetencemappe' (se beskrivelse under fase 2).

Uddannelsesinstitutionen kan beslutte, at en person ikke kan få gennemført en IKV, hvis personens realkompetencer ikke indgår i det AMU-uddannelsesmål, som personer ønsker at blive vurderet i forhold til.

Den indledende vejledning til IKV i AMU er en generel information og rådgivning, som ikke er en del af den egentlige kompetencevurdering, og som der derfor heller ikke finansieres via IKV-taxameteret.

Fase 2. Forberedelse og tilrettelæggelse

Formålet med fase 2 er at skabe et vurderingsgrundlag og fastlægge de mere præcise rammer og indhold for afprøvningen. Før der kan gennemføres en IKV, skal deltageren selv bidrage til at dokumentere sine realkompetencer. Dokumentation kan omfatte mange forskellige typer dokumenter, der kan dokumentere både formelle og uformelle/ikke formelle kvalifikationer – men dokumentationen kan også tage form i konkrete produkter/emner.

Formelle kvalifikationer

Deltageren kan vise dokumentation for gennemført formel uddannelse. Det kan være eksamensbeviser, uddannelsesbeviser, kursusbeviser/kursusbeskrivelser, svendebreve etc., der kan være relevante for den kompetencevurdering, deltageren gerne vil have gennemført. De formelle kompetencer knytter sig til viden og færdigheder erhvervet gennem det officielle uddannelsessystem.

Uformelle/ikke formelle kvalifikationer

I mange tilfælde kan det desuden være meget relevant at dokumentere uformelle/ikke formelle kompetencer, der er erhvervet i andre uddannelsessammenhænge i arbejdslivet eller i forbindelse med folkeoplysnings-, forenings- og fritidsaktiviteter. Eksempler på det kan være deltagerbeviser fra aftenskoler, leverandørkurser, certifikater fra private uddannelsesudbydere, resultater fra forskellige test og prøver, forskellige former for cv'er og jobbeskrivelser, liste over faglige og organisatoriske tillidshverv, udtalelser fra foreningsarbejde m.m.

Konkrete produkter/emner

Dokumentationen kan desuden omfatte konkrete ting, som personen har udarbejdet eller indsamlet, og som kan bidrage til at give et indtryk af personens kompetencer. Disse kan f.eks. være fotografier, tegninger, cd-rom eller procesdokumentation i form af log-bøger.

Fakta om IKV

Individuel kompetencevurdering kan foretages af uddannelsessteder, der er godkendt til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, der er optaget i en fælles kompetencebeskrivelse.

Individuel kompetencevurdering kan ikke udliciteres.

Hvad betyder det?

Private virksomheder må ikke gennemføre IKV, selvom et uddannelsessted har udliciteret en eller flere arbejdsmarkedsuddannelser til virksomheden.

Hvis et uddannelsessted ikke er godkendt til at udbyde en konkret arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag, kan uddannelsesstedet låne en godkendelse af et andet uddannelsessted, og derefter må uddannelsesstedet også gennemføre IKV.

Der kan bruges forskellige redskaber til at få et overblik over dokumentationen. Såfremt behovet udelukkende er at få afklaret personen i relation til enkelte AMU-mål, kan det være tilstrækkeligt med et oversigtsskema indeholdende relevante jobområder og relevant erfaring.

En detaljeret model, der tager højde for deltagerens kompetencer set i bredeste forstand, er **Min kompetencemappe**. Mappen er en form for CV-ramme eller portefølje, der samler de formelle og uformelle/ikke formelle kompetencer.

Materialet er frit tilgængeligt på Undervisningsministeriets hjemmeside på adressen: www.minkompetencemappe.dk, og det er gratis at bruge materialet.

Der er desuden udviklet forskellige værktøj til selvevaluering og dokumentation af kompetencer erhvervet gennem deltagelse i foreningsliv, frivilligt socialt arbejde og i folkeoplysningen.

Værktøjerne kan hentes på følgende websider: <http://www.realkompetenceforening.dk/>, <http://www.realkompetence-frivillig.dk/> og <http://www.realkompetence-folkeoplysning.dk/>. Det kan indgå som et element i 'Min kompetencemappe', og der er link til de tre websider fra det relevante afsnit i 'Min kompetencemappe'.

Deltagerens dokumentation kan helt eller delvist foregå online, eller der kan benyttes udleverede udprint af værktøjerne, der udfyldes inden samtalen med skolens IKV-konsulent/vejleder/faglærer.

Det er deltageren, der har ansvaret for indsamling af dokumentation, om end selve dokumentationen sker i samarbejde med skolens IKV-konsulent/vejleder/faglærer (afhængigt af, hvem på den enkelte skole, der har kompetencerne hertil).

Hvis uddannelsesinstitutionen finder, at en persons kompetence ikke - eller kun i meget begrænset omfang - indgår i målene for den eller de AMU-mål, som deltageren ønsker en IKV i forhold til, kan uddannelsesinstitutionen afvise at gennemføre den individuelle kompetencevurdering.

På baggrund af den fremlagte dokumentation tilrettelægges det endelige IKV-forløb. Tilrettelæggelsen gennemføres primært af den eller de faglærere, der skal foretage vur-

deringen, men andre repræsentanter fra uddannelsesinstitutionen kan bidrage til tilrettelæggelsen.

Fakta om IKV

Uddannelsesstedet afdækker, hvilken eller hvilke arbejdsmarkedsuddannelser eller enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse, der skal være mål og målestok for vurderingen af ansøgerens realkompetencer.

Fakta om IKV

Uddannelsesstedet skal i kompetencevurderingen anvende hensigtsmæssige metoder, der giver deltageren mulighed for at demonstrere og pålideligt at få vurderet og anerkendt deres kompetencer.

Fase 1

Indledende vejledning

Fase 2

Forberedelse og tilrettelæggelse

Fase 3

Løbende afprøvning og vurdering

Fase 4

Samlet vurdering og anerkendelse af realkompetencer

Fase 5

Afsluttende IKV-vejledning

Fase 3. Afprøvning og løbende vurdering

Når overblikket over dokumenterede kompetencer er opnået, er næste trin at afprøve og vurdere kompetencerne. Kompetencevurderingen foretages altid med udgangspunkt i målene for det eller de AMU-kurser, som deltageren ønsker en IKV gennemført i forhold til.

De lærere, der gennemfører de individuelle kompetencevurderinger, skal have de faglige kvalifikationer, der også kræves for at undervise inden for det eller de AMU-mål, der skal kompetencevurderes i forhold til. Det kan derfor være nødvendigt at inddrage flere lærere med forskellige faglige kvalifikationer for at kunne gennemføre en IKV.

Varigheden af en IKV i AMU er fra en halv til fem dage, og den er helt afhængig af den kompleksitet og omfanget af det eller de AMU-mål, som deltageren gerne vil kompetencevurderes i forhold til. For flygtninge og indvandrere er der mulighed for, at kompetencevurderingen kan have en varighed på op til 10 dage, når deltageren mangler dokumentation for kompetencer erhvervet uden for Danmark.

I IKV kan der anvendes forskellige metoder – alt afhængigt af, hvilke kompetencer, der skal vurderes. Fra Undervisningsministeriets side er der metodefrihed til IKV i AMU. Det er derfor op til den enkelte lærer at udvælge de metoder, der i de enkelte tilfælde skønnes at være de mest egnede – dog med den grundlæggende præmis, at det skal være metoder, der giver de bedste muligheder for at vurdere deltagerens kompetencer i forhold til de udvalgte AMU-mål.

De formelle kompetencer, der er tilegnet gennem deltagelse i formel, anerkendt uddannelse, skal vurderes på baggrund af de beviser, som deltageren fremlægger (AMU-beviser, kompetencebeviser, eksamensbeviser etc.). Dette vil sige, at en persons formelle kompetencer ikke skal afprøves.

De kompetencer, der er tilegnet gennem andre former for uddannelse, folkeoplysende aktiviteter, uformel læring i arbejdslivet etc., skal vurderes på baggrund af teoretiske og praktiske prøver.

IKV kan gennemføres forskellige steder, f.eks. i et teorilokale eller værksted på uddannelsesinstitutionen, eller den kan foregå i en virksomhed, hvor personen kan demonstrere sine praktiske færdigheder.

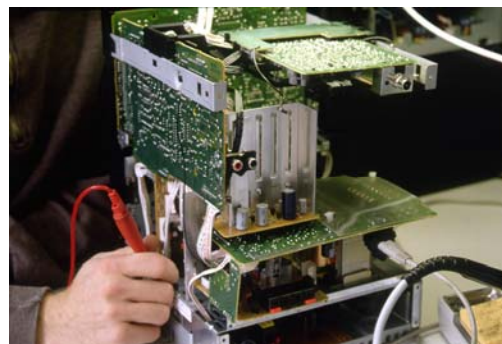
Det vil oftest være hensigtsmæssigt at kombinere flere metoder i afprøvningen, da det kan give et bedre grundlag for vurdering af deltagerens realkompetence.

Teoretiske prøver:

Formålet med de teoretiske prøver er at teste teoretisk viden. Prøverne kan enten udvikles på de enkelte skoler, eller man kan gøre brug af eksisterende skriftlige eller elektroniske test udviklet i relation til forskellige AMU-mål. Eksempelvis er der i Viseffekt.dk allerede udviklet spørgsmål, der måler videnstilvækst relateret til en række AMU-mål. Disse spørgsmål kan bruges som en målestok for den viden, som deltagerne ville blive målt på, hvis de havde deltaget i det tilsvarende AMU-kursus.

De teoretiske prøver kan f.eks. bestå af:

- mundtlige prøver
- multiple choice
- spørgeskema
- IT-baserede test – herunder Viseffekt.dk
- vejledende test for voksne til vurdering af basale færdigheder i dansk/skrivning og regning/matematik.

Personer med læse- og skriveproblemer skal tilbydes højtælningsprogrammer ved IT-baserede test eller lignende, eller der skal være mulighed for, at personerne kan besvare spørgsmålene ved hjælp af en personlig samtale. Højtælningsprogrammerne kan f.eks. være adgangforalle.dk eller CD ORD 5.

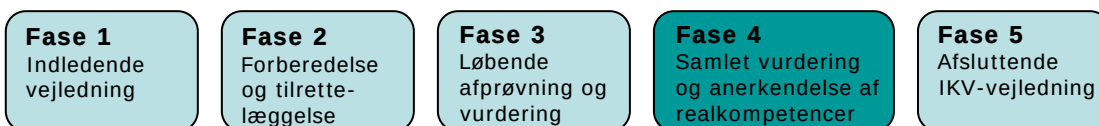
Praktiske prøver:

Formålet med de praktiske prøver er at teste personers faglige færdigheder i praksis.

De praktiske prøver kan foregå på skolens værksted eller i virksomheden.

De kan f.eks. foregå ved:

- at udlevere en praktisk opgave til deltageren, som skal løses eller beskrives – formålet er at observere, om personen kan løse hele opgaven eller udvalgte dele af opgaven.
- at gennemføre rollespil – især relevant ved afklaring af 'bløde' kompetencer.
- at observere den proces, som personen gennemgår for at løse opgaven.
- mere eller mindre strukturerede interviews i forbindelse med løsningen af de praktiske overvejelser, for at vurdere deltagerens overvejelser og hensyn relateret til udførelsen af opgaven.
- at vurdere den enkelte persons håndelag eller sikkerhedsmæssige adfærd i omgangen med maskiner og værktøjer, og i forhold til andre personer på værkstedet.

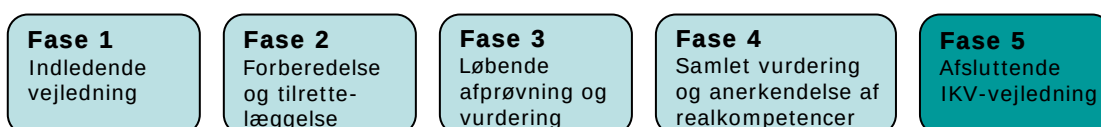

Fase 4. Samlet vurdering og anerkendelse af realkompetencer

En gennemført IKV giver grundlag for at vurdere, om den enkelte persons kompetencer, i relation til specifikke AMU-mål, kan anerkendes. Vurderingen sker både på baggrund af den dokumentation, som deltageren har fremlagt, og på baggrund af den konkrete vurderingsproces (både teoretiske og praktiske prøver), som deltageren har været igennem.

De(n) involverede lærer(e) foretager den endelige vurdering af deltagerens realkompetencer. Hvis det vurderes, at deltageren har realkompetencer, der svarer til målene i et eller flere AMU-kurser, SKAL uddannelsesinstitutionen udstede uddannelsesbeviser for de pågældende AMU-kurser.

Hvis deltagerens realkompetencer svarer til dele af målene i et eller flere AMU-kurser, SKAL uddannelsesinstitutionen udstede kompetencebeviser. På kompetencebeviset angives det, hvad der er anerkendt i forhold til målene i et AMU-kursus. Beskrivelsen af kompetencen skal være en ordret afskrift af de dele af AMU-målet, som deltageren får anerkendelse for (jf. bilag 1).

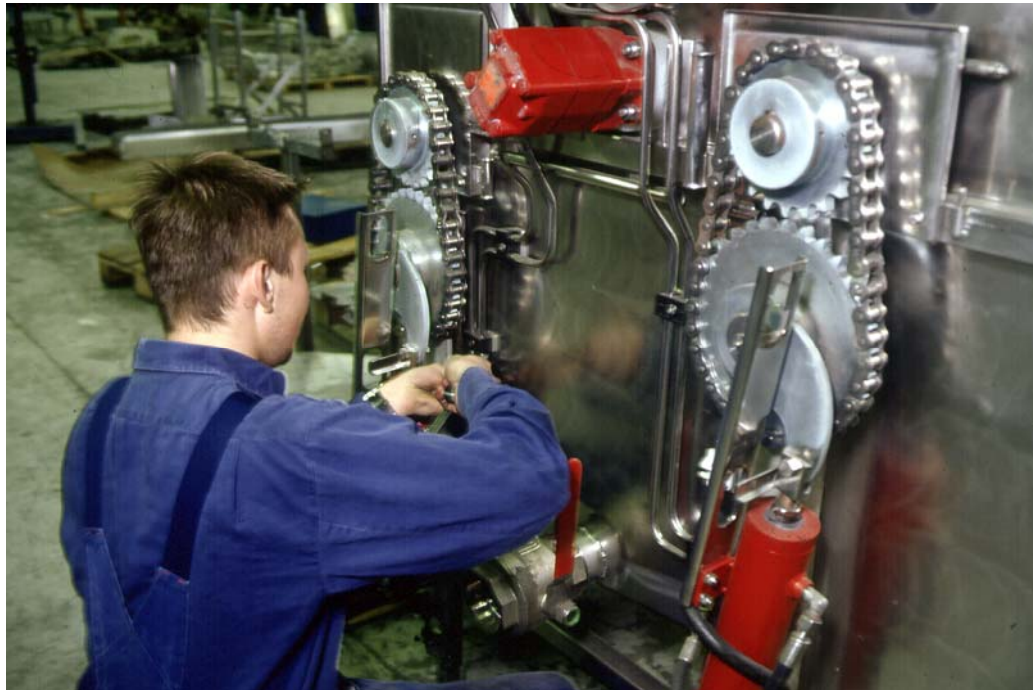
Fase 5. Afsluttende IKV-vejledning

På baggrund af den gennemførte realkompetencevurdering skal deltageren have en tilbagemelding på, hvad han/hun har fået anerkendt som kompetencer, og hvad der eventuelt ikke er blevet anerkendt.

Samtidig skal deltageren have vejledning om, hvordan han/hun kan tilegne sig eventuelle manglende kompetencer i forhold til det kompetenceniveau, som han/hun gerne vil opnå. Ved den afsluttende vejledning fremlægger en repræsentant fra uddannelsesinstitutionen et forslag til en uddannelsesplan, hvis deltageren ønsker at få sådan en.

Vejledningen kan også bruges til, at deltageren får synliggjort sine relevante realkompetencer, og at deltageren gennem processen bliver afklaret i forhold til, hvad vedkommende kan og vil med disse kompetencer. Det kan f.eks. være, at realkompetencevurderingen har givet deltageren mod på at påbegynde en erhvervsuddannelse, eksempelvis gennem supplerende deltagelse i kompetencevurderingen i GVU.

Udover eventuelle uddannelsesbeviser, kompetencebeviser og en uddannelsesplan får deltageren udleveret et AMU-IKV-deltagerbevis, der dokumenterer deltagelsen i IKV i AMU. (Jf. bilag 2)

4. Casebeskrivelser

Her præsenteres fire forskellige IKV-forløb med udgangspunkt i fire personers forskellige situation. Den ene casebeskrivelse handler om Anders, der gerne vil kompetencevurderes i forbindelse med et jobskifte. Bente har valgt at få foretaget en kompetencevurdering, da virksomheden hun arbejder i, indfører ny teknologi. Christian har vanskeligheder med at læse og skrive, og i en årrække har han bevæget sig væk fra det jobområde, han egentlig helst vil arbejde med. Derfor vil han gerne kompetencevurderes i forhold til dette. Den sidste casebeskrivelse handler om Daniella, der gerne vil opnå anerkendelse for de selv lærte kompetencer, som hun har erhvervet sig i et andet land.

Anders Karrosserismed - en casebeskrivelse

Anders er 51 år gammel og faglært karrosserismed. Han har gennem mange år arbejdet på et mindre værksted, hvor han haft varierede opgaver, men værkstedet er for nylig blevet opkøbt af en større virksomhed. Det betyder, at Anders retter buler hele dagen, og han savner variation i hverdagen. Da han via en af sine kammerater hører, at en lokal maskinfabrik mangler medarbejdere, kontakter han produktionschefen for at høre mere om sine muligheder.

Maskinfabrikken er ordreproducerende samt systemleverandør og underleverandør af spåntagende bearbejdning i alle materialer. Virksomheden har en relativt moderne CNC-styret maskinpark, der fremstiller komponenter, reservedele, units og komplette maskiner. Produktionschefen vil gerne ansætte Anders, men det er en forudsætning, at Anders tilegner sig nogle grundlæggende kompetencer inden for CNC-området. Virksomheden beder ham derfor om at kontakte den lokale uddannelsesinstitution for at få udarbejdet en uddannelsesplan.

Fase 1. Indledende IKV-vejledning

Anders henvender sig til uddannelsesinstitutionen, hvor han fik sit svendebrev i 1975. Han forklarer, at han skal have lavet en uddannelsesplan, og der bliver aftalt et indledende møde med en af skolens uddannelseskonsulenter.

På mødet indleder uddannelseskonsulenten med at fortælle Anders om IKV - hvad det er, og hvordan den foregår i praksis. Herefter bliver Anders interviewet om sine mål med at blive kompetencevurderet og baggrunden for henvendelsen. Uddannelseskonsulenten bruger en interviewguide for at sikre, at de får talt om alle aspekter i forhold til IKV'en, f.eks. jobmæssig erfaring, IT-færdigheder, uddannelse og kurser, fritidsinteresser etc.

Anders kan godt se sin fordel i at deltage i en kompetencevurdering i stedet for blot at deltage i nogle kurser. Konsulenten og Anders taler om, at den faglige vurdering vil tage afsæt i Anders' samtale med produktionschefen om valg af godkendte mål for arbejdsmarkedsuddannelser eller enkeltfag i den fælles kompetencebeskrivelse som grundlag for Anders' IKV. Anders får forklaret, at IKV'en bliver en kombination af samtale med faglæreren samt praktisk og teoretisk afprøvning i skolens praktiklokaler.

Målet med samtalen er desuden at give Anders et overblik over de kompetencer, han skal dokumentere forud for vurderingen. Konsulenten finder ud af, at Anders er vant til

at bruge pc derhjemme. Derfor aftaler de, at Anders efter en introduktion til 'Min kompetencemappe' (www.minkompetencemappe.dk) skal oprette en mappe, hvor han indsamler relevant dokumentation, hvorefter han skal sende det til skolen.

Undervejs i samtalen bruger konsulenten et aftalepapir til at fastholde de ting, som Anders og han bliver enig om.

Anders får navn og telefonnummer på faglæreren, som han skal aftale tidspunkt for kompetencevurderingen med. Til sidst orienterer konsulenten Anders om regler og økonomi i forbindelse med IKV og efteruddannelse, og endelig får Anders en kopi af aftalepapiret.

Fase 2. Forberedelse og tilrettelæggelse

Efter mødet med Anders orienterer uddannelseskonsulenten faglæreren om samtalen.

Anders udfylder de relevante dele af 'Min kompetencemappe' og sender den til skolen. Da skolen modtager materialet, holder uddannelseskonsulenten og faglæreren et kort møde, og de finder i fællesskab frem til, hvilke uddannelsesmål, de forventer det er relevante for Anders at blive kompetencevurderet i forhold til.

Der er i alt seks AMU-mål, som Anders vil have glæde af i sin nye jobfunktion. Han skal kompetencevurderes i forhold til fem af disse mål. Da Anders ikke har nogen kompetencer i forhold til det sjette AMU-mål om CNC-teknik, vil det ikke være relevant at gennemføre en kompetencevurdering i forhold til dette mål. Anders skal deltage i AMU-kurset, hvis han vil tilegne sig disse kompetencer.

Skolen vurderer, at den kompetencevurderingen vil tage fem dage, og dette får Anders besked om.

Anders aftaler med sin nuværende arbejdsgiver, at han ønsker at bruge sin ret til frihed til en uges uddannelse, og de finder sammen frem til nogle mulige perioder, hvor virksomheden kan undvære ham. Herefter kontakter Anders faglæreren for at aftale en startdato for kompetencevurderingen.

Faglæreren udarbejder en foreløbig plan for gennemførelse af IKV-forløbet. Af planen fremgår de seks AMU-mål, som læreren antager, at Anders har behov for. Lærerne har også noteret, hvilken afprøvningsform, som han primært vil bruge i relation til de fem AMU-mål, som Anders skal kompetencevurderes i forhold til. Som tidligere nævnt er det ikke relevant at afprøve Anders i forhold til AMU-målet i CNC-teknik, da han tilsyneladende ikke har nogen realkompetencer inden for dette område.

IKV i AMU for Anders Karrosserismed	
Relevante uddannelsesmål	Afprøvningsform:
Kunde/leverandørforhold for operatører	Samtale/dialog
Tyndpladebearbejdning på CNC-maskiner	Interview + praktisk afprøvning
Kvalitetsbevidsthed ved industriel produktion	Multiple choice spørgsmål + interview
PC-bruger, introduktion til programmering	Datateknisk afprøvning
Dokumentation ved procesindustriel produktion	Samtale/dialog + praktisk afprøvning
CNC-teknik	Ingen prøvning, ingen forudsætning
<i>De bløde områder af AMU-målene inkluderes så vidt muligt som naturlige elementer i forbindelse med den praktiske afprøvning.</i>	

Fase 3. Afprøvning og løbende vurdering

Da Anders møder faglæreren på skolen, starter de med at gennemgå den dokumentation, som Anders har sendt til skolen i form af 'Min kompetencemappe'. Underviseren har det nye jobområde som udgangspunkt og spørger ind til faglighed, sproglige færdigheder, joberfaringer, kendskab til tolerancer og kvalitet, levering til tiden etc., som er relevant i forhold til det nye job. Det er en del år siden, at Anders fik sin grunduddannelse, så der er fokus på erfaringer og efteruddannelse, herunder sprog, især fordi mange manualer f.eks. foreligger på engelsk.

Derefter præsenterer faglæreren planen for den kompetencevurdering, som Anders skal deltage i, og der foretages justeringer efter behov. Kompetencevurderingen vil blive gennemført som en kombination af samtale, teoretiske opgaver og praktiske afprøvnings i værkstedet i relation til de valgte uddannelsesmål.

Anders bekræfter, at han ikke har kompetencer i forhold til CNC-teknik, og at han derfor gerne vil deltage i dette kursus uden forudgående kompetencevurdering.

Herefter starter selve afprøvnings og den løbende vurdering af Anders' kompetencer. Som eksempel på, hvordan afprøvnings og vurderingen foretages, er der nedenfor en kort beskrivelse af, hvordan dette sker i relation til uddannelsesmålet: 'Tyndplade bearbejdning af CNC-maskiner'.

IKV i relation til uddannelsesmålet 'Tyndpladebearbejdning på CNC-maskiner'

I relation til uddannelsesmålet er det centralt at afprøve, om Anders er i stand til at løse følgende opgaver:

- Sikkerheds- og miljømæssig korrekt anvendelse af opmærkeværktøj til opmærkning på tyndplade
- Afkorte og tildanne ved hjælp af klipning

Endvidere er det relevant at afprøve, om Anders kan udføre:

- Falsning
- Sikning
- Korrekt forbukning
- Klarlægge bukkerækkefølge
- Placere emnet korrekt i maskinen
- Fremstille/samle emner i tyndplade samt udføre bukkeopgaver ud fra isometriske tegninger og plantegninger.

En del af ovenstående kompetencer er Anders potentielt i besiddelse af qua tidligere uddannelse og erfaringer. Andre dele er det ikke relevant at afprøve, da Anders ikke har kendskab til CNC. Derfor er det på forhånd åbenlyst, at Anders ikke kan få et AMU-uddannelsesbevis på baggrund af kompetencevurderingen. Hensigten med kompetencevurderingen er derfor at klarlægge, om Anders kan få et kompetencebevis for dele af AMU-målet.

Metodisk tager afprøvningen udgangspunkt i en praktisk opgave, der rummer de ovennævnte discipliner. Samtidig med, at Anders arbejder med opgaveløsningen, taler læreren med ham om metoder, teknikker, problemstillinger mv., og derigennem kan læreren afklare, om Anders har de kompetencer, der fremgår af uddannelsesmålet.

Hensigten med "prøveformen" er, at Anders' kompetencer skal iagttages i en situation, som ligger tæt på en virkelig situation på arbejdsmarkedet. Det er på ingen måde hensigten, at Anders oplever situationen som en "eksamen". Gennem iagttagelse, samtale og vurdering af den færdige opgave foretager læreren en vurdering af, hvilke delmål Anders behersker, og hvilke han ikke behersker på tilstrækkeligt niveau.

Fase 4. Samlet vurdering og anerkendelse af realkompetencer

Den gennemførte IKV viser, at Anders har en god forståelse for det fagspecifikke, men at han mangler færdigheder inden for Cad/Cam og nogle af de 'bløde' delmål i arbejdsmarkedsuddannelserne.

Anders kan få AMU-uddannelsesbevis for to af AMU-målene. Desuden kan han få et kompetencebevis for dele af målet for AMU-kurset 'Tyndpladebearbejdning på CNC-maskiner'.

De øvrige dele af målet samt de resterende to AMU-mål, som Anders er blevet kompetencevurderet i forhold til, indgår i det udkast til uddannelsesplanen, som faglæreren udarbejder. CNC-introduktion indgår ligeledes i uddannelsesplanen, da det allerede fra

starten var åbenlyst, at Anders ikke havde kompetencer inden for dette område, og at det derfor ikke skulle være et element i afprøvningen. I uddannelsesplanen lægger faglæreren op til, at kompetenceudviklingen gennemføres i åbent et værksted i tre perioder.

Fakta om IKV

Individuel kompetencevurdering kan ikke afholdes som fjernvurdering.

Hvad betyder det?

Der skal altid være en lærer til stede, når der gennemføres IKV.

Fase 5. Afsluttende IKV-vejledning

Ved den afsluttende IKV-vejledning gennemgår faglæreren, uddannelseskonsulenten og Anders udkastet til uddannelsesplanen sammen. Herigennem får Anders et samlet overblik over, hvordan han kan tilegne sig de ønskede kompetencer, rækkefølgen af de enkelte kurser, tidspunkter for afvikling m.m. Desuden får han udleveret AMU-uddannelsesbeviser for de to mål, han har fået anerkendt sine realkompetencer inden for, samt kompetencebeviset for dele af AMU-målet 'Tyndpladebearbejdning på CNC-maskiner'.

Anders skal nu finde ud af, hvad han vil. Vil han tilbage til sit nuværende job, eller vil han efteruddanne sig i samarbejde med den nye arbejdsgiver – og som følge af dette valg deltage i den relevante efteruddannelse? Det aftales, at Anders kontakter skolen i den efterfølgende uge for at give en tilbagemelding.

Fakta om IKV

På baggrund af vurderingen og bedømmelsen af deltagerens realkompetencer anerkender uddannelsesstedet deltagerens realkompetencer. Eventuelle beviser og uddannelsesplaner udstedes til og tilhører den enkelte deltager.

Hvad betyder det?

Eventuelle beviser og uddannelsesplaner udleveres til deltageren - ikke til virksomheden. Uddannelsesstedet skal opbevare en kopi af kompetencebeviset og uddannelsesbeviserne.

Bente Finmekaniker - en casebeskrivelse

Bente er 35 år, og hun er uddannet finmekaniker i en virksomhed, der fremstiller måleinstrumenter.

Virksomheden vil indføre ny teknologi, der blandt andet omfatter SMD-lodning. Virksomheden har i den forbindelse tilbudt deres medarbejdere, at de kan blive efteruddannet, således at de efterfølgende kan blive tilbudt nye arbejdsopgaver, der har mere fokus på udviklingsopgaver. En større gruppe af medarbejderne har sagt, at de gerne vil deltage i relevant efteruddannelse.

Fase 1. Indledende IKV-vejledning

HR-chefen på virksomheden tager kontakt til EUC-Lokal for at høre, om de kan være behjælpelige med at afdække og vurdere medarbejdernes kompetencer set i relation til virksomhedens nye kompetencebehov.

Der afholdes et møde på virksomheden, hvor virksomhedens produktionschef, HR-chefen samt tillidsmanden deltager. Fra EUC-Lokal deltager uddannelseskonsulenten samt en faglærer fra det fagområde, der bliver berørt.

På mødet fremlægger virksomheden de kompetencebehov, som de har brug for fremover:

- Pc-kundskaber inden for tekstbehandling, regneark og kendskab til databaser
- SMD lodning
- Elektronikmontage.

Bente bliver, sammen med de andre interesserede medarbejdere, efterfølgende indkaldt til et orienteringsmøde på virksomheden, hvor en faglærer fra EUC-Lokal orienterer om hensigten med IKV, ligesom de forskellige begreber bliver forklaret. Bente og en række af hendes kolleger siger ja tak til at få gennemført en IKV.

Bente og de øvrige kollegaer, der skal deltage i IKV, får til opgave at indsamle dokumentation for deres formelle kompetencer. De skal også samle dokumentation for ikke-formelle/uformelle kompetencer, der kan have relevans for de nye arbejdsopgaver.

Endelig bliver Bente og kollegaerne præsenteret for den lærer, der skal foretage IKV for dem, og der bliver truffet aftale om, hvornår skolen skal have tilsendt IKV-deltagernes dokumentation.

Fase 2. Forberedelse og tilrettelæggelse

Bente går i gang med at indsamle den dokumentation, der skal bruges for, at faglæreren kan vurdere Bentes realkompetencer i forhold til de AMU-mål, som Bente skal kompetencevurderes i forhold til.

Dokumentationen består af Bentes svendebrev samt et bevis for et AMU-kursus i kalibrering af temperaturmålere. På baggrund af dokumentationen planlægger faglæreren et foreløbigt program for gennemførelse af den individuelle kompetencevurdering, og der tages kontakt til Bente for at aftale det videre forløb.

Fase 3: Afprøvning og løbende vurdering

Bente indkaldes til et interview og afprøvning på EUC-Lokal. Interviewet gennemføres af den faglærer, der skal gennemføre den individuelle kompetencevurdering med Bente. Læreren tager i interviewet udgangspunkt i den tilsendte dokumentation. Under interviewet kommer det frem, at Bente er kasserer for den lokale håndboldklub. Desuden er hun redaktør for klubbladet. Dvs. at Bente har kendskab til regneark og tekstbehandling. Hun har også deltaget i et elektronikkursus på ungdomsskolen.

Faglærerne har planlagt, at Bente skal deltage i en PC-test for at vurdere hendes realkompetencer i relation til AMU-målene 'Indskrivning og formatering af mindre tekster' (44349) og 'Anvendelse af regneark til talbehandling' (44343). Testen gennemføres på skolen sammen med de øvrige medarbejdere fra virksomheden, der skal testes inden for samme område for at få fastlagt deres behov for eventuel uddannelse.

Bente skal desuden afprøves inden for AMU-målet 'Lodning af SMD-komponenter' (43914). En del af afprøvningen foregår som led i en praktisk opgave ude i virksomheden, mens en andel del foregår på skolen (jf. eksempel i bilag 3).

Fase 4: Samlet vurdering og anerkendelse af realkompetencer

Efter gennemførelse af pc-testen får Bente anerkendelse for de to AMU-mål inden for tekstbehandling og regneark. Skolen udsteder AMU-uddannelsesbeviser for de to AMU-mål.

Ved den praktiske afprøvning i virksomheden viste det sig, at Bentes kompetencer ikke svarede til det niveau, der er for AMU-målet for lodning af SMD-komponenter. Faglæreren udarbejder derfor et udkast til en uddannelsesplan, der både omfatter kurset i lodning af SMD komponenter og et kursus i databaser.

Fase 5: Afsluttende IKV-vejledning

Ved den afsluttende vejledning gennemgår faglæreren og Bente udkastet til uddannelsesplanen. Bente er meget enig i behovet for et kursus inden for lodning af SMD-komponenter, således at hun kan få den nødvendige certificering, der kræves i forhold til virksomhedens kompetencekrav. Hun vil ligeledes gerne deltage i AMU-kurset 'Databasevedligeholdelse til jobbrug' (44338). Undervejs kommer faglæreren og Bente frem til, at hun også har behov for et kursus i 'Kvalitetslodning efter IPC-standard' (45031).

Ændringerne skrives ind i uddannelsesplanen, hvorefter Bente får udleveret den endelige uddannelsesplan. Det aftales, at Bente viser uddannelsesplanen til HR-chefen og produktionschefen hjemme i virksomheden, og at der derefter kan foretages en koordinering i forhold til øvrige medarbejdere i virksomheden, der viser at sig at have nogle af de samme kompetenceudviklingsbehov som Bente. Se Bentes uddannelsesplan i bilag 4.

Fakta om IKV

Individuel kompetencevurdering foretages forud for ansøgerens eventuelle optagelse til arbejdsmarkedsuddannelse, og den kan vare 0,5-5,0 dage. Individuel kompetencevurdering tilrettelægges som et individuelt forløb.

Hvad betyder det?

Der må ikke gennemføres IKV og AMU i ét sammenhængende forløb. Først gennemføres IKV, hvorefter der gennemføres AMU på baggrund af resultaterne af IKV.

Længden af et IKV-forløb er bestemt af, hvornår uddannelsesstedet mener, at de har et grundlag for vurdering af den konkrete deltagers kompetencer. Længden er således helt individuelt bestemt.

Christian Automekaniker - en casebeskrivelse

Christian er 42 år og blev i 1985 uddannet som automekaniker. Han har efterfølgende haft forskellige job uden for autobranschen, men senest har han arbejdet som klargøringsmand og dækmontør i den virksomhed, hvor han også på nuværende tidspunkt er ansat.

Han har vanskeligheder med at læse og skrive - en problemstilling, som han selv er bevidst omkring, og som han både er interesseret i og motiveret for at gøre noget ved. Christian ønsker at få sine kompetencer anerkendt samt deltage i relevant efteruddannelse med det mål, at han igen kan opnå job som personvognsmekaniker. Christian har i en frokostpause talt med sine kollegaer omkring mulighederne for at overtage en ældre kollegas job, når denne inden for en kortere periode går på efterløn. Kollegaen arbejder på nuværende tidspunkt som allround mekaniker på værkstedet. Efterfølgende har Christian snakket med sin værkfører omkring de konkrete muligheder, og de er blevet enige om, at Christian skal kontakte det lokale EUC for at høre om mulighederne for opkvalificering.

I lokalområdet er der generelt mangel på faglært arbejdskraft inden for autoområdet. Derfor er virksomheden straks med på ideen og også indstillet på at give Christian mulighed for tidsmæssigt og økonomisk at deltage i et opkvalificeringsforløb. Christian og værkføreren taler også om, hvilke kompetencer det er, at Christian har behov for at til egne sig, hvis han fremover skal arbejde som mekaniker.

Efterfølgende kontakter Christian det lokale EUC, hvor han i første omgang får kontakt til kursussekretæren inden for området. Sekretæren sender ham imidlertid videre til en uddannelseskonsulent.

Fase 1. Indledende IKV-vejledning

I den indledende telefoniske samtale mellem Christian og uddannelseskonsulenten fra det lokale EUC får Christian en generel information og vejledning omkring IKV. Der drøftes blandt andet:

- Muligheder omkring IKV
- Økonomi
- Indhold
- Mål for IKV
- Oplysninger om muligt tidspunkt og tidsramme for gennemførelse af IKV

Christian bliver bedt om at indsamle og medbringe alle relevante dokumenter – dvs. beviser for gennemførte uddannelser og kurser - formelle som uformelle/ikke formelle - til et møde på skolen. Herudover skal han medbringe en oversigt over virksomheder, hvori han tidligere har været ansat og hvilke jobfunktioner, han har varetaget. Uddannelseskonsulenten fortæller Christian, at han ikke skal have afprøvet og vurderet de formelle kompetencer, som han allerede har dokumentation på, herunder f.eks. hans erhvervsuddannelse som mekaniker.

Uddannelseskonsulenten kontakter herefter skolens autoafdeling for at igangsætte IKV-processen, hvor Christian kan få en samtale med en faglærer.

Fakta om IKV

Deltagerens arbejdsgiver kan inddrages i forberedelsen af forløbet ved at tilvejebringe beskrivelsen af deltagerens jobfunktion eller kompetenceprofil. Ansøgeren sørger selv for indsamling af relevant dokumentation for de realkompetencer, som denne ønsker inddraget i den individuelle kompetencevurdering.

Hvad betyder det?

Som forberedelse til en IKV kan ansøgeren f.eks. udfylde "Min kompetencemappe". Materialet medbringes til uddannelsesstedet, som på baggrund heraf har et bedre grundlag for at afdække, hvilken eller hvilke arbejdsmarkedsuddannelser eller enkeltfag, der skal være mål og målestok for vurdering af ansøgerens realkompetencer.

Fase 2. Forberedelse og tilrettelæggelse

Christian medbringer den indsamlede dokumentation til mødet på skolen.

Til mødet anvendes et IKV-skema, der beskriver alle de AMU-mål, der er indeholdt i FKB'en for det transporttekniske område. Disse mål er omskrevet til et forståeligt dansk, så de kan forstås af alle medarbejdere på et værksted.

På mødet sker der følgende. Faglæreren gennemgår de enkelte AMU-mål for Christian for at få belyst, hvilke AMU-kurser, der er relevante for Christian i de kommende arbejdsopgaver på værkstedet. Mål, som Christian umiddelbart giver udtryk for, at han stadig har faglige kompetencer inden for, bliver efterfølgende planlagt som elementer, der skal indgå i IKV, så der kan foretages en vurdering af, om han har kompetencerne.

De øvrige relevante AMU-mål noteres ned med henblik på en efterfølgende udarbejdelse af en uddannelsesplan.

Tidspunkter og tidsramme for prøvning aftales. Faglæreren har besluttet, at den individuelle kompetencevurdering skal gennemføres på skolen i forbindelse med afvikling af et AMU-kursus inden for mekanikerområdet.

Christian har, som tidligere nævnt, vanskeligheder med at læse og skrive, og faglæreren tilbyder derfor Christian, at han kan få gennemført en vurdering af sine færdigheder i læsning og skrivning. Dette tilbud tager Christian imod.

Fase 3. Afprøvning og løbende vurdering

Ved afprøvningen af Christians kompetencer anvendes der en række forskellige metoder. Faglæreren benytter sig af: Interview/overhøring, IT-baserede test, skriftlige prøver og værkstedsopgaver. Udover en vurdering af Christians fagteoretiske kompetencer har faglæreren også fokus på Christians kompetencer i forhold til at tilrettelægge og gennemføre konkrete arbejdsopgaver. Se eksempel på kompetencevurdering af uddannelsesmålet 'Elektronik på mobile køretøjer' i bilag 5.

I forhold til den faglige afprøvning bliver Christian koblet på et efteruddannelseshold, hvor faglæreren, samtidig med den øvrige undervisning, også igangsætter og følger op på Christians opgaver.

Desuden gennemføres der en vurdering af Christians færdigheder i læsning. Det sker via Vejledende Læsetest for Voksne, som Undervisningsministeriet har fået udviklet. Desuden får Christian nogle små skriveopgaver, der kan bidrage til at vurdere hans kompetencer til f.eks. at udfylde arbejdssedler. Testen af Christians læse- og skrivefærdigheder gennemføres i et af skolens computerlokaler, da test af Christians læsekompetencer med fordel kan gennemføres elektronisk. Skolen har en FVU-lærer, som gennemfører såvel læsetesten som skrivetesten.

Fase 4. Samlet vurdering og anerkendelse af realkompetencer

På baggrund af de teoretiske og praktiske opgaver, som Christian har deltaget i, foretager læreren en samlet vurdering af Christians realkompetencer. Faglæreren vurderer, at der er to AMU-mål, som Christian kan få AMU-uddannelsesbeviser på, da han til fulde har de kompetencer, der er beskrevet i uddannelsesmålene. Der er dele af fire andre uddannelsesmål, som Christian kan få anerkendt sine realkompetencer for, og derfor kan han få et AMU-kompetencebevis. De øvrige uddannelsesmål, der kunne være relevante for Christians kommende arbejdsopgaver, har han ikke tilstrækkelige kompetencer indenfor, og han har derfor behov for yderligere uddannelse.

Vurderingen af Christians læse- og skrivefærdigheder viser, at Christian har behov for undervisning i såvel læsning og skrivning i forhold til de arbejdsopgaver, han skal udføre. Det er FVU-lærerens vurdering, at Christian vil kunne få glæde af at deltage i Forberedende Voksenundervisning (FVU).

Faglæreren udarbejder et forslag til en uddannelsesplan, som han vil præsentere for Christian ved den afsluttende IKV-vejledning.

Fase 5. Afsluttende IKV-vejledning

Ved den afsluttende IKV-vejledning får Christian en tilbagemelding på den individuelle kompetencevurdering, og han får udleveret AMU-uddannelses- og kompetencebeviser for anerkendelsen af sine realkompetencer.

Faglæreren og Christian drøfter det udkast til en uddannelsesplan, som faglæreren har udarbejdet inden mødet. Der foretages nogle enkelte justeringer i udkastet til uddannelsesplanen, og den bliver underskrevet af begge parter. Hvis Christian gennemfører den efteruddannelse, der fremgår af planen, kan han igen fungere som personvognsmekaniker. Christian vil tage uddannelsesplanen med hjem i virksomheden og med sin værkfører drøfte mulighederne for at deltage i den foreslåede efteruddannelse.

Christian giver udtryk for, at han gerne vil deltage i FVU, hvis det kan passes ind i forhold til hans arbejde. Erhvervsskolens tilbud om FVU ligger primært i dagtimerne, men Christian vil gerne deltage i undervisning om aftenen. Det aftales, at erhvervsskolen vil ringe til det lokale VUC for at fortælle dem om resultatet af den vejledende læsetest for voksne, som Christian har deltaget i, og for at bede dem om at kontakte Christian med et forslag til, hvordan han kan komme i gang med FVU.

Der udfyldes et aftalepapir, der underskrives af begge parter. Christian får herigennem en skriftlig tilbagemelding om IKV-forløbet, som viser, hvad der er blevet gennemgået og med hvilket resultat. Desuden får han beviset på, at han har deltaget i et IKV-forløb.

Mødet afsluttes med en evaluering af IKV-forløbet. Skolen har besluttet, at alle IKV-forløb skal evalueres med Viskvalitet.dk, så det gennemføres først. Derefter evaluerer faglæreren og Christian hele IKV-forløbet mundtligt.

Fakta om IKV

Vurdering af basale færdigheder i læsning, skrivning, stavning, regning eller matematik samt vejledning i tilknytning hertil, kan indgå som en del af individuel kompetencevurdering.

Hvis Christian og virksomheden accepterer uddannelsesplanen, hjælper skolens uddannelseskonsulent eller vejleder efterfølgende med at planlægge aktiviteterne. Skolens sekretariat hjælper med at få Christian tilmeldt de enkelte AMU-kurser.

Daniella Guldsmed - en casebeskrivelse

Daniella er 26 år. Hun kommer fra Frankrig, men hun har boet seks år i Danmark sammen med sin danske mand. Daniellas far havde et lille guldsmedeværksted, hvor han lavede smykker til grossister. Her tilbragte Daniella meget tid under opvæksten. Hun havde flair for faget og gik ud af skolen efter 10. klasse for at arbejde sammen med sin far. Hun har ikke fået nogen faglig uddannelse, men hun har deltaget i nogle forskellige kurser, som hun dog ikke har papirer på. Daniella kalder sig selv for autodidakt.

Daniella er en rigtigt dygtig svømmer, og hun har siden ankomsten til Danmark været aktiv i byens svømmeklub. Hun blev for et par år siden valgt til kasserer og har siden deltaget i regnskabskurser på aftenskolen. Hun tjener penge ved at være livredder på fuldtid. Desuden sælger hun af og til de smykker, hun laver i sin fritid.

Daniella drømmer om at sælge smykker til gallerier i Frankrig og England. Derfor vil hun gerne blive dygtigere til ædelstensindfatning. Hun vil også gerne forhøje den håndværksmæssige og kunstneriske kvalitet i de ting hun laver. Daniella henvender sig derfor til den lokale erhvervsskole for at få hjælp til at vælge den rigtige efteruddannelse.

Fase 1. Indledende IKV-vejledning

I den første telefonsamtale mellem Daniella og erhvervsskolen aftales et tidspunkt til en indledende samtale, og det aftales, at der afsættes ca. en time til samtalen. Daniella bliver bedt om at medbringe eksamenspapirer, udtalelser, præsentationsmateriale og eventuelle færdige smykker, som hun selv har forarbejdet, til mødet.

Den første samtale foregår mellem Daniella og erhvervsskolens IKV-konsulent. Konsulentens opgave er at pejle sig ind på Daniella og finde svar på spørgsmålene:

- Kan Daniella følge en undervisning på dansk, eller skal hun have supplerende dansk-undervisning?
- I hvilket omfang er Daniella interesseret i mere uddannelse? Hvis hun gerne vil have et længere uddannelsesforløb, kunne en individuel kompetencevurdering i forhold til GVU være det næste trin. Hvis hun kun har mulighed for at tage korte kurser, skal der foretages en IKV i AMU.
- Hvis Daniella har mulighed for at tage en GVU, vil afklaring af hendes engelskniveau indgå i denne. Hvis hun skal deltage i IKV i AMU, skal skolen så alligevel hjælpe hende med en kompetenceafklaring i forhold til engelsk?
- Skal Daniella henvises til andre uddannelsessteder for at få afklaret, om hun skal have kurser inden for kundepleje, salgsteknik, butikssindretning osv.?
- Daniella skal have informationer om økonomi, tidsramme, split-kurser og andre muligheder, der passer til hendes situation.

Resultatet af samtalen bliver, at Daniella gerne vil deltage i en IKV i AMU. Hun har ikke mulighed for at tage GVU. Det skyldes dels hendes økonomiske situation, og dels at hun ikke har mulighed for at være væk fra arbejdet i længere perioder.

Undervejs i samtalen kommer det frem, at Daniella også kunne have glæde af at deltage i nogle handelsorienterede uddannelsesaktiviteter, der kan kvalificere hende i forhold til hendes drøm om at sælge smykker til Frankrig og England. Endelig vil hun gerne blive bedre til at tale engelsk.

Erhvervsskolen udbyder ikke arbejdsmarkedsuddannelser inden for det merkantile område, så IKV-konsulentens lover at kontakte den lokale handelsskole med henblik på kompetencevurdering og kompetenceudvikling i relation til de relevante merkantile AMU-mål. Konsulentens foreslår desuden Daniella, at hun kan kontakte studievejlederen på VUC for at få orientering om de forskellige niveauer for engelskundervisning.

IKV-konsulentens har ikke en faglig uddannelse inden for Daniellas fag. Daniella bliver derfor bedt om også at medbringe præsentationsmaterialet til den faglige afklaring og vurdering, der senere skal foretages sammen med en af skolens faglærere.

Daniella går fra samtalen med IKV-konsulentens med et stykke papir i hånden. Her står der noget om rammerne for IKV'en. Desuden fremgår det også, hvornår hun skal møde på værkstedet til den faglige afklaring. Endelig har hun fået kontaktoplysninger angående det lokale VUC.

Fase 2. Forberedelse og tilrettelæggelse

Faglæreren bliver kontaktet af IKV-konsulentens, der informerer om Daniella. Faglæreren skal vide noget om Daniellas forudsætninger og hendes mål med kompetencevurderingen. Desuden skal han have en kopi af eventuelle aftaler, IKV-konsulentens har indgået med Daniella.

Ud fra oplysningerne planlægger faglæreren et afprøvningsforløb for Daniella, der retter sig mod tre specifikke AMU-mål: *'Guldsmedeteknik', 'Guldsmedeteknik, grabbefatning, store/flere sten'* og *'Guldsmedeteknik, smykkefremstilling, enkle modeller'*.

Faglæreren vurderer, at kompetencevurderingen i relation til de tre AMU-mål kan gennemføres ved at give Daniella en opgave, hvor hun skal udforme en guldring med fatning samt en ring med trådfatning. Hun vil få udleveret materiale, som hun selv skal forberede, f.eks. valse og trække samt anvende manuelle maskiner til at bearbejde materialet og fremstille de nødvendige halvfabrikata i bestemte dimensioner. Hun skal desuden vise, om hun kan regne fra tegning til konkrete mål til ringen.

Fase 3: Afprøvning og løbende vurdering

Faglæreren starter med at snakke lidt med Daniella, og han gennemgår derefter hendes præsentationsmappe. Ud fra den kan han se hvilke opgaver og hvilket niveau, hun skal arbejde på. Derefter fortæller han Daniella om sine planer for afklaringsforløbet, og det stemmer meget godt overens med Daniellas forventninger.

Efter samtalen går faglæreren og Daniella til værkstedet, hvor hun bliver vist rundt. Undervejs åbner faglæreren for en snak om Daniellas kendskab til håndværktøjer, manuelle maskiner, fagets materialer og sikkerhed.

Daniella viser sig at have en del praktisk erfaring, og efter rundvisningen har faglæreren et godt overblik over Daniellas faglige viden. Han

har vurderet, at Daniella vil være i stand til at arbejde selvstændigt med opgaverne og overholde sikkerhedsreglerne på værkstedet. Han er enig med IKV-konsulentens vurdering om, at Daniella er engageret i faget, og han kan se, at hun kan omgås materialer af stor værdi.

Faglæreren viser Daniella de opgaver af forskellige sværhedsgrader, som han gerne vil have hende til at løse i forbindelse med afprøvningen. Opgaverne indeholder en tegning og en beskrivelse af arbejdsgangen. Daniella går i gang med opgaverne, der løses i værkstedet. Hun får at vide, at faglæreren undervejs vil kontrollere afgørende faser i fremstillingsprocessen og snakke med hende om hendes egen vurdering og overvejelser. Læreren underviser samtidig et hold elever, der er på den 4. skoleperiode i guldsmeduddannelsen, så der er stor aktivitet i værkstedet.

Det viser sig, at Daniella kan gennemføre opgaven med tilfredsstillende resultat, dog med mindre, uvæsentlige fejl. Hun kan arbejde efter en tegning og overholder sikkerhedsbestemmelserne i værkstedet. Hun gør sig nogle fornuftige overvejelser undervejs og løser de problemstillinger, der viser sig.

Fase 4. Samlet vurdering og anerkendelse af realkompetencer

Den faglige vurdering viser, at Daniella kan få anerkendt de AMU-mål, opgaven dækker. Hun kan derfor få et uddannelsesbevis for hver af de anerkendte AMU-mål samt et bevis for deltagelse i IKV i AMU.

Daniella har i løbet af IKV-forløbet givet udtryk for, at hun gerne vil deltage i mere efteruddannelse, og faglæreren udarbejder derfor et forslag til en uddannelsesplan for Daniella. Derefter afleverer faglæreren den udarbejdede vurdering og anerkendelse af Daniellas kompetencer samt uddannelsesplanen til IKV-konsulenten, der vil gennemføre den afsluttende IKV-vejledning med Daniella. Faglæreren har aftalt med Daniella, at hun skal ringe til IKV-konsulenten og aftale tid til den afsluttende vejledning.

Fase 5. Afsluttende IKV-vejledning

Vejledningen består af en samtale med IKV-konsulenten, hvor Daniella får udleveret AMU-uddannelsesbeviserne. Af uddannelsesplanen fremgår det, at faglæreren har foreslået et kursus i ædelstensindfatning, et kursus i design og formgivning samt et iværksætterkursus. IKV-konsulenten finjusterer forslaget til Daniellas uddannelsesplan, så det kommer i overensstemmelse med Daniellas ønsker.

Til sidst undersøger IKV-konsulenten, hvornår Daniella kan komme på de enkelte kurser. Daniella bliver tilmeldt kurset i design og formgivning med det samme. Hun får og-

så udleveret en oversigt over handelsskolens vejledere, der kan hjælpe hende med at finde de kurser inden for salg, butiksinretning m.m., som hun ønsker.

Endelig giver IKV-konsulenten Daniella en tilbagemelding via kontakten til handelsskolen. Konsulenten udleverer navn og telefonnummer på den faglærere på handelsskolen, der skal gennemføre en eventuel kompetencevurdering af Daniella, og/eller som kan oplyse Daniella om mulighederne for at deltage i relevante AMU-kurser inden for det merkantile område.

Der bliver i alt anvendt seks dage til kompetencevurdering af Daniella. En IKV i AMU er normalt på maksimalt fem dage, men for flygtninge og indvandrere kan IKV i AMU dog strække sig fra 0,5 til 10,0 dage, når deltageren mangler dokumentation for kompetencer erhvervet uden for Danmark.

5. Markedsføring af IKV i AMU

Markedsføring af IKV i AMU inden for metalindustrien skal altid være målrettet AMU's udviklingsmålgruppe – altså faglærte og ufaglærte personer. IKV i AMU skal markedsføres som et tilbud til den enkelte borger/person/medarbejder om at få vurderet og anerkendt egne realkompetencer i forhold til uddannelsesmål i AMU-systemet. IKV i AMU skal eksempelvis IKKE markedsføres som et tilbud til virksomhederne om en bred kortlægning af medarbejdernes kompetencer.

IKV i AMU skal altid markedsføres med den godkendte kode og titel, som er angivet i www.efteruddannelse.dk. Det skal desuden oplyses, hvilke sprog vurderingen foregår på, hvis aktiviteten afholdes på andre sprog end dansk eller med en kombination af dansk og andre sprog.

I markedsføringen kan skolen f.eks. gøre brug af følgende metoder:

- Information via skolens hjemmeside
- Skriftlige informationsmaterialer - som også kan tænkes som markedsføring rettet mod deltagere på AMU-kurser
- Informationsmøder
- PR og generel markedsføring - eksempelvis gennem annoncer i lokale medier og fagblade

Information via skolens hjemmeside

Skolen kan bruge sin hjemmeside aktivt til at synliggøre, at man tilbyder IKV – herunder sikre, at der er lettilgængelig information om bl.a. følgende punkter:

- Forklare hvad IKV er, og hvad det står for
- Hvordan det foregår
- Hvad det kræver af deltageren
- Hvornår det foregår
- Hvad det koster
- Hvor lang tid det tager
- Hvem man skal tage kontakt til for yderligere information

Det er vigtigt, at man gør en indsats på skolen for at gøre det let at kontakte skolens IKV konsulent, som evt. kan formidle kontakt videre til en relevant branchekonsulent eller faglærer. I de tilfælde, hvor kontakten sker via kursusadministrationen, skal personalet være klædt på til at modtage opkald med forespørgsler vedrørende IKV – som minimum ved at kunne give en direkte kontakt til relevant konsulent eller faglærer.

Skriftlige informationsmaterialer

Skolen kan vælge at udarbejde forskellige informationsmaterialer om IKV i AMU.

Det kan eksempelvis have form som en kortfattet beskrivelse (A4) om, hvad man kan bruge en IKV til – herunder egenskaber, fordele og udbytte for den enkelte deltager.

Der er skoler, der har erfaringer med at udarbejde en lille folder om IKV i AMU. Et eksempel på en folder er vedlagt som bilag til denne rapport – og kan inspirere andre til lignende tiltag. (Jf. eksempel på markedsføring i bilag 6).

Skolen kan også alene – eller i samarbejde med andre skoler - udforme skriftligt materiale (evt. brancherettet), der kan være med til at synliggøre fremtidige kompetenceudviklingsbehov i forhold til deltagernes mål og ønsker - eksempelvis med en kobling til strukturelle forandringer på arbejdsmarkedet.

Der kan også udvikles skriftligt materiale målrettet konkrete målgrupper, f.eks. ledige etniske danskere alternativt tosprogede.

Det er desuden oplagt at tænke på deltagere på de almindelige AMU-kurser som en oplagt målgruppe for IKV og informere dem om mulighederne for IKV enten mundtligt og/eller gennem udlevering af skriftligt informationsmateriale.

Informationsmøder

Skolen kan vælge at afholde informationsmøde på skolen, i virksomheder eller i fagforeningslokaler. Under alle omstændigheder er det afgørende, at IKV-konsulent/uddannelseskonsulent er opsøgende i forhold til målgruppen og deltager med indlæg i relevante fora, f.eks. fagforeninger/a-kasser, jobcentre m.m. Det kan også ske ved at opsøge virksomhedsnetværk for at informere om mulighederne i IKV som et individuelt tilbud til deres medarbejdere.

Skolen kan også få en aftale med en virksomhed om at afholde et informationsmøde på arbejdspladsen for på den måde at få målgruppen i tale. Dette kan gennemføres i arbejdstiden, eller det kan gennemføres som et fyraftensmøde.

Det er også muligt for skolen at lave en aftale med en fagforening om at afholde et informationsmøde i deres lokaler. Informationsmødet kan være målrettet ledige og/eller beskæftigede medlemmer i relation til de udfordringer, de forskellige grupper møder.

Hvis skolen vælger at afholde et helt åbent informationsmøde for potentielle deltagere i IKV i AMU, kan skolen f.eks. vælge at sætte en annonce i den lokale avis.

Repræsentanter fra skolerne kan desuden deltage og informere på jobmesser og lignende – også på uddannelsesmesser for de unge.

Desuden kan der arbejdes med information rettet mod medlemmerne af de Lokale Uddannelses Udvalg – eksempelvis i form af et temamøde om IKV – for at styrke medlemmerne til at sprede budskabet og udvide kendskabet om IKV.

Det anbefales at bruge forskellige metoder til formidlingen på informationsmøderne. Det er en god ide at give konkrete eksempler på, hvordan IKV fungerer og beskrive konkrete resultater af et IKV-forløb. Man kan eksempelvis lade personer, der har gennemgået et IKV-forløb, deltage på informationsmøderne. De kan bruges som 'rollemødel', som kan fortælle de gode historier om IKV i AMU.

Man kan også gøre brug af anden formidlingsform, eksempelvis ved at bruge klip fra filmen "Lær for livet" til fremvisning og diskussion på møderne. ("Lær for livet" er tilgængelig på Undervisningsministeriets hjemmeside.)

PR - generel markedsføring

Som del af at tænke IKV ind som generel markedsføring kan skolen tage kontakt til relevante lokale og regionale medier, der kan bidrage til at udbrede kendskabet til IKV i AMU både gennem artikler og annoncer. Også lokale (og landsdækkende) fagblade kan være relevante medier for at nå målgruppen.

En oplagt vinkel er at bruge disse medier til at fortælle de gode historier om, hvordan IKV som redskab kan åbne døre til nye jobfunktioner/jobmuligheder og give øget motivation for deltagelse i efteruddannelse.

En mere direkte måde at nå målgruppen på kan være gennem mailudsendelse (direct mail) – som en måde at formidle information om IKV gennem eksempelvis nyhedsbreve/informationsbreve.

Intern markedsføring

Foruden den eksternt rettede markedsføring kan der også være behov for en intern rettet informationskampagne på den enkelte uddannelsesinstitution.

Der kan eksempelvis være brug for at skabe en fælles forståelse af IKV som en del af skolens aktivitet - og en aktivitet der på sigt kan genere en øget aktivitet på grund af øget brug af uddannelsesplaner og styrket motivation for efteruddannelse.

En måde at gøre det på er at sætte IKV på dagsordenen enten som en del af et lærer/teammøde, eller som et fyraftensarrangement. Her kan et team eller en større gruppe af faglærere informeres om mulighederne og rammerne for IKV som en måde at få afstemt forventninger til skolens indsats med IKV.

De respektive teams/lærergrupper kan også involveres direkte i at identificere relevante målgrupper, der kan have særlig interesse for IKV-forløb – og som de derfor kan forvente at skulle kompetencevurdere.

En central del af den interne markedsføring er desuden at synliggøre værktøjer (eksempelvis gennem vejledning), så det bliver lettere for den enkelte faglærer at gennemføre et IKV-forløb.

Litteraturliste med henvisninger, links mm.

Love, regler og redegørelse

Informationer om IKV i AMU på Undervisningsministeriets hjemmeside
<http://us.uvm.dk/amu/IKV-i-AMU.html>

Lovbekendtgørelse nr. 190 af 18. marts 2008: Bekendtgørelse af lov om arbejdsmarkedsuddannelser mv.
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=115746&exp=1>

Bekendtgørelse nr. 806 af 29. juni 2007 om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser (Individuel kompetencevurdering, vurdering af basale færdigheder, undervisningssprog og markedsføring m.v.)

http://147.29.40.91/_LINK_0/0&ACCN/B20070080605

Denne bekendtgørelse ændrer med virkning fra d. 1. august 2007 bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser. Samtidig bortfaldt vejledning nr. 9823 af 19. december 2003 om individuel kompetenceafklaring.

Informationsbrev til AMU-udbydere og efteruddannelsesudvalg om ændring af bekendtgørelse om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser pr. 1. august 2007.

http://us.uvm.dk/amu/documents/Vedroerendeandringafbekendtgørelseomfaelleskom_1.doc

Informationsbrev til AMU-udbydere om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. pr. 1. august 2007.

<http://us.uvm.dk/amu/documents/Aendringaflovomarbejdsmarkedsuddannelserm.v.pr.1.august2007vedlovn.556af6.juni2007.doc>

Brev vedr. lov nr. 556 af 6. juni 2007 om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (Udbygning af anerkendelse af realkompetence på voksen- og efteruddannelsesområdet m.v.)

Anerkendelse af realkompetencer i uddannelserne, Redegørelse til Folketinget. November 2004. <http://pub.uvm.dk/2004/realkompetencer>

Håndbøger og rapporter

Fra Undervisningsministeriet:

Undervisningsministeriet: Håndbog om individuel kompetencevurdering i AMU - realkompetencevurdering inden for arbejdsmarkedsuddannelserne. Undervisningsministeriets håndbogsserie nr. 1 – 2008

<http://www.uvm.dk/08/HandbogomindividueelkompetencevurderingiAMU.htm?menuid=6410>

Individuel kompetencevurdering i AMU (IKV i AMU) – hvad er det, og hvordan gøres det? Disse spørgsmål belyses i denne håndbog, som primært henvender sig uddannel-

seskonsulenter og lærere, der arbejder med IKV i AMU. Håndbogen er et arbejdsredskab, der kan bruges både som et opslagsværk og som en introduktion til de nye og gældende regler, begreber, faser, roller og opgaver, der er forudsætninger for god praksis i arbejdet med IKV i AMU.

Øvrige:

Aarhus tekniske Skole og Århus Købmandsskole:
RealKompetenceVurdering – RKV-bog.

http://www.emu.dk/erhverv/realkompetence/dokumenter/del/mat_kronologisk/rkv_bog/rkv_bog.pdf

Bogen er et resultat af et Forsøgs- og udviklingsprojekt ”Realkompetencevurdering og tilrettelæggelse af fleksibel undervisning på grund- og hovedforløb”, der er blevet gennemført af Århus Købmandsskole og Aarhus tekniske Skole. Bogens ide har været at indkredse en række eksempler på modeller og værktøjer, der kan anvendes i forbindelse med systematisk at inddrage elevernes forudsætninger i den personlige uddannelsesplan. Bogen kan ses som en procedure for systematisk at afklare, vurdere og godskrive kompetencer, og den kan dermed være til inspiration for skoler og lærere i at foretage realkompetencevurdering og gennemføre fleksibelt tilrettelagte uddannelsesforløb.

Danmarks Evalueringsinstitut: Grunduddannelse for voksne (GVU), 2007.

[http://www.eva.dk/Admin/Public/Download.aspx?file=Files/Filer/Projekter%202006/GVU/Grunduddannelse%20for%20voksne%20\(GVU\).pdf](http://www.eva.dk/Admin/Public/Download.aspx?file=Files/Filer/Projekter%202006/GVU/Grunduddannelse%20for%20voksne%20(GVU).pdf)

Rapporten er en evaluering af erfaringerne med GVV.

DEL, Teknologisk Institut og Knowledge Lab, Syddansk Universitet: Slutnotat om Realkompetencevurdering, 2007.

<http://www.realkompetencer.net/ressourcer/Slutnotat%20om%20Realkompetencevurdering%20endelig%2017%20aug.pdf>

IF: Styrkelse af en meritvurdering inden for AMU-området, 2007.

<http://www.industriensuddannelser.dk/download.aspx?id=6820>

Kubix og Strategisk Netværk: IKA i AMU, Individuel kompetenceafklaring – Hvad er gældende praksis? 2007

<http://us.uvm.dk/amu/documents/IKV-Endeligrapport.pdf>

Undervisningsministeriet iværksatte i februar 2007 en kortlægning af AMU-udbydernes IKA-praksis. Formålet med kortlægningen har været at få bedre viden om AMU-udbydernes IKA-aktiviteter som grundlag for at identificere områder, hvor der er brug for at iværksætte udviklings- og implementeringsaktiviteter med henblik på at få omlagt IKA-aktiviteten til IKV i AMU - jf. reglerne i lov 556 af 6. juni 2007. Rapporten beskriver kortlægningen og dens resultater.

New Insight og HAKL: Hvordan kan vi arbejde med realkompetencer på vores virksomhed? 2006.

http://www.haklnet.dk/Admin/Public/DWSDownload.aspx?File=Files%2fFiler%2f2_hakl%2fExtranet%2fAktivitetskalender%2fHAKLprojekter%2fInspiration_til_realkompetencer_merkantil_.pdf

Bilag 5: Et eksempel på gennemførelsen af en kompetencevurdering - Christian Automekaniker

Uddannelsesmål: Elektronik på mobile køretøjer

Målgruppe:

Uddannelsen henvender sig til reparatører, der er eller har været beskæftiget i virksomheder, der service-rer køretøjer med elektrisk/elektronisk udstyr.

Mål:

Deltageren kender til sammenhæng mellem strøm, spænding og modstand i elektriske kredsløb samt kender de elektriske/elektroniske komponenter, der bruges til styring af mobile køretøjer. Deltageren er i stand til ved hjælp af CAN systemer at anvende måleudstyr til fejlsøgning og fejlretning på elektriske kredsløb og kender til styremodulers indbyrdes kommunikation. Deltageren kan anvende relevant måleudstyr ud fra dokumentation i form af symboler og diagrammer over forskellige styringskredsløb. Deltageren kan, på baggrund af sin viden om de sikkerhedsmæssige risici, arbejde på de elektriske styresystemer, der anvendes på mobile køretøjer.

Kompetencevurdering

Uddannelsesmålet er i skemaet opdelt i en række delkompetencer. Det skal ved gennemførelse af IKV i AMU vurderes, om personen har de pågældende delkompetencer. For at vurdere de enkelte kompetencer, er der anvendt forskellige metoder.

Målet opdelt i delkompetencer		
Delkompetencer	Vurderingsform	Anerkendelse
Sammenhæng mellem strøm, spænding, effekt og modstand i elektriske kredsløb	Opgave A i værkstedet Elektronisk test fra Viseffekt.dk	√
Anvende mutimeter til fejlsøgning	Opgave B i værkstedet	√
Ved hjælp af CAN systemer at anvende måleudstyr til fejlsøgning	Opgave B i værkstedet	-
Kendskab til Can Bus systemets virkemåde	Skriftlig test - multiple choice	-
Kendskab til symboler og diagrammer	Skriftlig test - multiple choice	-

Bilag 6: Eksempel på markedsføring

Her er et eksempel på en folder, man kan bruge når man vil skabe opmærksomhed omkring IKV-initiativet.

Kontakt xxx på telefon 11 22 33 44 for en helt uforpligtende samtale. Så udarbejder vi i fællesskab en personlig uddannelsesplan til dig - tilpasset dine ønsker.

Min kompetencemappe
På www.minkompetencemappe.dk kan du oprette og vedligeholde din helt personlige kompetencemappe. Mappen er udviklet for Undervisningsministeriet som en hjælp til, at du kan dokumentere og få anerkendt din realkompetence.

"Min kompetencemappe" kan bruges til at dokumentere det du kan, hvis du skal i gang med voksen- og efteruddannelse på en uddannelsesinstitution.

Hvis du har lyst, kan du læse mere om realkompetencer på <http://www.ug.dk/realkompetence/forside.aspx>

Skolens navn og logo
Skolens adresse
Skolens telefonnummer
Skolens e-mail
Læs mere på www.xxx.dk

Skolens navn og logo

IKV

Et tilbud til dig der vil videre

Individuel Kompetence Vurdering

Vidste du at:

- Du har fået bedre muligheder for at få vurderet det du kan og har lært gennem livet (realkompetencer) - men som du ikke har på papir?
- At du kan få udstedt bevis for alt det du kan - også selv om det er noget du blot har lært gennem jobbet?
- At mange kan få afkortet deres uddannelsesforløb væsentligt på baggrund af en Individuel Kompetence Vurdering?

Sådan fungerer det!

Vurderingen:
Formålet med Individuel Kompetence Vurdering (IKV) i AMU er, at give dig mulighed for at få vurderet og anerkendt de kompetencer, som du har opbygget gennem livet.

Anerkendelsen af dine kompetencer vil ske på baggrund af afklaring, dokumentation og vurdering af det du kan (realkompetencer) - med arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag som målestok og vurderingsstandard.

Du får papir på dine kompetencer i form af:
AMU-uddannelsesbevis(-er), når vi vurderer, at du har kompetencer, der svarer til henholdsvis en hel arbejdsmarkedsuddannelse eller/og et helt enkeltfag.